

محتوای نگارشی کتاب سال تحصیلی ۹۹-۱۴۰۰	به نام خدا معاونت آموزش متوسطه نظری دبیرخانه راهبری کشوری دین و زندگی تولید شده در استان یزد	فصل بخش دوم (در مسیر) درس ۱۳ نام طراح: اصغر کریمی
--	---	--

عنوان/موضوع: مسئولیت بزرگ ما

اهداف یادگیری:

اهداف: هدف کلی: آشنایی دانش آموزان با:

- ۱- وظایف ما برای تجدید حیات تمدن اسلامی چیست؟
- ۲- جهت تجدید حیات تمدن اسلامی در چه حوزه هایی باید فعالیت نمود؟

اهداف رفتاری: از دانش آموز انتظار می رود در پایان این درس بتواند:

- ۱- اقدامات لازم برای تقویت توانایی های فردی جهت ایجاد تمدن اسلامی را بیان کند.
- ۲- علت تحکیم بنیان خانواده جهت احیاء تمدن اسلام را توضیح دهید.
- ۳- اقدامات لازم جهت تحکیم پایه های جامعه برای ایجاد تمدن اسلامی را برشمرد.
- ۴- اقدامات لازم در حوزه جهانی را جهت احیای تمدن اسلامی توضیح دهد.

انتظارات پس از مطالعه:

چکیده:

- مهم ترین چیز برای احیا و تجدید حیات تمدن اسلامی داشتن برنامه برای ارتقای توانمندی ماست.
- کسانی که تحقق تمدن آرمانی اسلام را بلندپروازی می دانند، علتش این است که نگاه سطحی به توانمندی های ذاتی جوانان داشته و آشنایی کافی با آموزه های دینی ندارند.
- جهت تقویت توانایی در حوزه فردی برای احیای تمدن اسلامی دو چیز لازم است: ۱- تلاش جهت افزایش بصیرت ۲- تقویت ایمان و اراده
- برای تقویت بنیان های جامعه اقدامات زیر لازم است: ۱- شناسایی نقاط ضعف و کمبود و راه جبران آن ۲- همراهی دیگران با خود ۳- پیشگامی در علم و فناوری ۴- استحکام نظام اسلامی
- جهت احیای تمدن جدید سه اقدام در حوزه جهانی لازم است: ۱- ترسیم چهره عقلانی و منطقی از دین ۲- استفاده از ابزار روز ۳- مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت

توضیح درسی:

- ما باید برای احیای تمدن اسلامی در حوزه فردی بصیرت داشته باشیم چرا که شناخت گذشته باعث افزایش

تجربه ما و درک درست واقعیات می شود.

- تحکیم بنیان خانواده می تواند در ایجاد تمدن اسلامی کمک کند چون خانواده کانون رشد انسان های بافضیلت و اخلاق است و نیز رشد فضایل اخلاقی تاثیر ملموسی در کاهش فساد دارد.
- برای تقویت توانایی های فردی دو کار لازم است: (۱) کسب آگاهی و بصیرت جهت تصمیم گیری های درست (۲) تقویت ایمان و اراده با اموری مانند اعتقاد به دین، توکل، اعتماد به خدا و شجاعت
- مهم ترین اقدامات برای تحکیم پایه های جامعه عبارتند از: (۱) شناسایی ضعف ها و کمبودها و اصلاح آن (۲) همراه کردن سایر افراد جامعه با خود (۳) تلاش برای پیشگامی در علم و فناوری (۴) استحکام نظام اسلامی
- در حوزه مربوط به جامعه یکی از وظایف مربوط به ما پیشگامی در علم و فناوری است که هم مانع تسلط بیگانگان می شود و هم پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند.
- مهم ترین عامل برای حضور کارآمد در میان افکار عمومی جهان، استحکام و اقتدار نظام اسلامی است که از عوامل این استحکام می توان به مواردی چون توسعه عدالت، کاهش فقر، تقویت اتحاد ملی، و انسجام ملی را نام برد.
- برای حضور موثر و فعال در جامعه جهانی سه اقدام مهم باید انجام داد: (۱) ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اسلام با توجه به سه روش تبلیغی در قرآن (۲) استفاده از بهترین ابزارهای روز دنیا مانند اینترنت (۳) مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد، شهادت و صبر
- یکی از عوامل مهم برای حضور موثر در جامعه جهانی ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین است. زیرا نمی توان دین را با روش های نادرست به مردم رساند و همیشه میان یک پیام و روش تبلیغ آن تناسب منطقی است.

پاسخ تدبر در قرآن ۱:

ترجمه: به راستی در زبور پس از ذکر (تورات) نوشته ایم که زمین را بندگان شایسته من به ارث می برند. پیام: وعده قطعی حاکمیت بندگان صالح، علاوه بر قرآن در سایر کتب آسمانی هم آمده است. جاهای خالی:

(۱) قطعی - بندگان صالح وارثان زمین هستند.

(۲) آسمانی - تورات و زبور

(۳) حاکمیت صالحان در آخرالزمان است.

پاسخ تدبر در قرآن ۲:

ترجمه: از خداوند طلب یاری کنید. و صبر پیشه سازید که همانا زمین از آن خداست. و آن را به هر کدام از بندگان که بخواهد می سپارد. و همانا عاقبت از آن تقوا پیشگان است. پیام: (۱) این آیه به تقویت توانایی های فردی؛ آن هم با تقویت ایمان و اراده اشاره دارد.

۲) عبارت استعینوا بالله واصبروا اشاره به تقویت ایمان و اراده دارد.

۳) یاری از خدا و صبر، علت عاقبت نیکو است.

پاسخ سوال:

۱) پرهیزگاران

۲) در صورت طلب یاری از خدا و صبر در راه او

پاسخ تدبر در قرآن ۳:

ترجمه: این چنین شما را قرار دادیم امتی میانه رو تا بر مردم گواه باشید و رسول خدا بر شما گواه باشد.

پیام: این آیه اشاره به تحکیم پایه های جامعه جهت نیل به تمدن اسلامی دارد. / الگوی جامعه شدن معلول میانه روی است.

پاسخ سوال: باید این جامعه میانه رو و دور از افراط و تفریط باشد تا بتواند مستحکم و توانمند بوده و در نتیجه الگوی دیگر جوامع باشد.

پاسخ تدبر در قرآن ۴:

ترجمه: بخوان برای پروردگارت با دانش استوار و اندرز نیکو و با آنان به شیوه ای که نیکوتر است ، مجادله نما.

پیام: این آیه به حضور موثر در جامعه جهانی از راه ترسیم چهره منطقی و عقلانی دین اشاره دارد.

پاسخ سوال: ۱) حکمت و استدلال ۲) موعظه نیکو ۳) جدال احسن

آیات

و لقد كتبنا فی الزبور من بعد الذکر ان الارض یرثها عبادی الصالحون

پیام ها:

۱- صالحان وارثان زمین هستند و این وعده قطعی خداست.

۲- مقصود از به ارث بردن زمین، حکومت کردن است.

و استعینوا بالله و اصبروا ان الارض لله یرثها من یشاء من عباده والعاقبه للمتقین

پیام ها:

۱- لازمه تقویت توانایی های فردی یاری از خداوند و صبر است.

۲- عاقبت نیکو معلول صبر و طلب یاری از خداست.

و کذلک جعلناکم امه وسطا لتکونوا شهداء علی الناس و یکون الرسول علیکم شهیدا

پیام ها:

۱- امت اسلام به دلیل اعتدال و دوری از افراط و تفریط اسوه هستند.

۲- شاهد بودن امت اسلام بر سایر امت ها معلول و نتیجه اعتدال آنهاست.

ادع الی سبیل ربک بالحکمه و الموعظه حسنه و جادلهم بالتی هی احسن

پیام ها:

- ۱- ترسیم چهره عقلانی و منطقی دین (الحکمه) از عوامل موثر برای حضور موثر در جامعه جهانی است.
۲- خداوند روش تبلیغ دین را در سه مورد به پیامبرش یاد می دهد که عبارتند از: (۱) حکمت و استدلال (۲) پند نیکو (۳) جدال احسن

سوالات امتحان

الف) آیات

- ۱- عبارت «ولکن منکم امه یدعون الی الخیر» به کدام عامل تحکم پایه های جامعه اسلامی اشاره دارد؟
۲- عبارت «استعینوا بالله و اصبروا» به کدام اقدام جهت تقویت توانایی های فردی اشاره دارد؟
۳- عبارت «ادع الی سبیل ربک» به کدام عامل جهت حضور موثر در جامعه جهانی اشاره دارد؟

ب) درستی یا نادرستی عبارات زیر را با (ص/غ) مشخص نمایید.

- ۴- تقویت ایمان و اراده از عوامل موثر جهت تحکیم پایه های جامعه است. ( )
۵- وقتی استعدادها یکی ملت به کار افتد، به معنای حقیق عالم می شود. ( )
۶- سخت ترین هموردی میان حق و باطل هم اکنون در شبکه اینترنت است. ( )
۷- اصل و اساس در سیاست ما با دیگران آن است که آنان همه حال ما را تحمل می کنند. ( )

ب) جملات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

- ۸- میان یک پیام و روش تبلیغ آن تناسب ..... و ..... وجود دارد.
۹- آنچه پایه های استقلال یک ملت را تقویت می کند ..... است.
۱۰- کانون رشد انسان های بافضیلت ..... است .
۱۱- کشوری که مردم آن از ..... بی بهره باشند، به حقوق خود دست نمی یابند.

ج) سوالات چهارگزینه ای:

- ۱۲- برای گذشتن از گره های سخت بزرگترین نیروی محرکه کدام است؟
(۱) همراه کردن دیگران با خود
(۲) استحکام بخشیدن به نظام
(۳) تقویت عزت نفس عمومی
(۴) تلاش برای پیشگامی در علم
- ۱۳- عبارت قرآنی یدعون الی الخیر ناظر بر موضوع ..... در حوزه ..... است.
(۱) تقویت عزت نفس عمومی - جامعه
(۲) همراه کردن دیگران با خود - جامعه
(۳) همراه کردن دیگران با خود - جهانی
(۴) تقویت عزت نفس عمومی - جهانی

د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.

- ۱۴- دو مورد از مهم ترین عوامل استحکام نظام اسلامی را بنویسید.
۱۵- کلمه حکمت در قرآن به کدام راه موثر در حوزه جهانی اشاره دارد؟

۱۶- تلاش برای کسب آگاهی و بصیرت مربوط به کدام حوزه فعالیت است؟

هـ) سوالات تالیفی

- ۱۶- چرا باید با نقاط قوت و ضعف تمدن جدید آشنا بود؟
۱۷- نمونه هایی از اعتقادات نادرستی که مبلغان مسیحی ترویج می کردند بنویسید. (سه مورد)
۱۸- آثار مثبت تمدن جدید در حوزه علم را نام ببرید.
۱۹- آثار مثبت تمدن جدید در حوزه عدل و قسط را بنویسید.
۲۰- بیشترین آسیب به نهاد خانواده در تمدن جدید معلول چه بود و سه مورد از این آسیب ها را نام ببرید.

پاسخ سوالات:

الف) آیات:

- ۱- همراه کردن دیگران با خود
۲- تقویت ایمان و اراده
۳- ترسیم چهره عقلانی دین

ب)

- ۴-غ ۵-ص ۶-ص ۷-غ

ج)

- ۸- معقول و منطقی
۹- پیشرفت علمی
۱۰- خانواده
۱۱- علم

د)

- ۱۲- گزینه ۳
۱۳- گزینه ۲

هـ)

- ۱۴- انسجام اسلامی - اتحاد ملی
۱۵- ترسیم چهره عقلانی دین
۱۶- فردی

سوالات تالیفی

- ۱- جهت تقویت ایمان و اراده در حوزه فردی نیازمند چه اقداماتی است؟
۲- چگونه با همراه کردن دیگران با خود می توان به تحکیم پایه های جامعه پرداخت؟
۳- تقویت عزت نفس عمومی چه نقشی در تحکیم پایه های جامعه دارد؟
۴- چگونه مبارزه با ستمگران و تقویت فرهنگ جهاد و شهادت به حضور موثر در جامعه جهانی کمک می کند؟

سوالات واگرا

- ۱- به نظر شما با برنامه ریزی که هم اینک در کشور ما وجود دارد می توان زمینه احیای تمدن اسلامی را فراهم کرد؟
۲- رهبر معظم انقلاب درباره تاثیر مجهز شدن به فناوری های نوین در استحکام نظام ما چه بیانات دیگری دارند؟
۳- چگونه می توانیم با بهبود جایگاه خود در جهان الگوی دیگر ملت ها باشیم؟

منابع

- ۱- نظریه سیاسی اسلام- محمدتقی مصباح یزدی
- ۲- الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت- بیانات رهبر معظم انقلاب
- ۳- آیین خردورزی - دکتر سعید بهشتی